

Ker je vojni minister vedel, da mora končno tako priti, je tudi ravnodušno poslušal vse pritožbe glede uprave v armadi. In te pritožbe so bile zelo raznovrstne. Eden se je pritoževal, da vojna uničuje kmeta in meščana, da mora pri vedno rastočih potrebščinah požreti dva stanova; drugi je zahteval, naj bi se vendar oziralo na kmečke potrebe ter pustilo kmečke sinove na odpust ob žetvi. Obrtniki so zahtevali, naj bi se pri zalaganju armade oziralo bolj na domače proizvode. Srednjeveško pritožanje, ki se imenuje v armadi „častna zahteva“ ali takozvani dvoboj naj bi se odpravil. Zetel drugi se je pritoževal, kako se slovanski vojski ponemčujejo ter se polkovni jeziki povsod razširajo. Za vse je imel vojni minister polna glava upravičevanj, in dasi mu ni nihče verjel, da bi bilo v armadi res vse tako vzorno in disciplinirano, dovolili so mu končno visoke milijone. Posebno značilno je bilo, kako je zagovarjal vojni minister vojaške disciplinarne kazni, kakor je uklepanje v železje in obešanje na stebel. Rekel je, da vse to prav nič ne škoduje vojaškemu zdravju. Morda zdravje res ne trpi direktno, a vsekakor so to telesne muke, ki jih nima v nikakem razmerju z napredkom časa. Tudi muke pa šele povzročajo duševnemu mučenju, v kolikor ga ni militarizem v moču poštenosti uničil in tako srednjeveško inkvizicijo nadomestil s svetlimi razsvetljenimi možmi, kakršni hoče vsaj biti vojni minister že zagovarjati. Delegacija je vkljub temu sprejela resolucijo poslanca Concija, da se vojni disciplinarni kazni odpravijo.

Če pa je znano, da se nikjer ne varujejo vojske, kakor zastareli nazori, kakor v naši armadi, a tudi tukaj bo treba pomisliti, da vojske ne morejo kar na povelje otrestiti vsega, kar jim vendar po osvobojenju duha hrepenečim vojakom ne more postati mrtvi avtomat, ki ga čaka cesarsko suknjo. Naj se zahteva, da vojska hrepenečja pokorščina in potrebna disciplina. Zadosťovati pa bo moralo, da se vojski vojaškim življenjem pokori s telom in dušo, njegovega duha pa bi se ne smelo nikdar vzdržati in umoriti.

Če pa vojna posebno glede narodnih in socialnih stvari, mladi mož, ki se je že iz šolskih let navduševati za cesarja in domovino, da bi si smel obdržati ta dva lepa ideala tudi med vojaškim službovanjem. Prisiliti se ne da, da bi se višje čustvo. Ako se mu nalašč omrzi vojska, postane človek polovičar ali pa čisto nič, ki se tudi za drugo ne bo s pravim srcom ogreval. V odločilnem trenutku pa se vojski vojaški zapovedniki prepričajo, da vojska je poslušno čredo, a tudi nič več kot čredo za samostojno delovanje pa so povse topi.

Če opazujemo najčisteje mi Slovenci pri svoji sinovih, ki se nam vrnejo od vojakov, vidimo, da energija in vsi višji poleti so tem manjši, v par letih ubiti. Verjamejo le še na materinstvo namščina, ki tako oblastno gospoduje nad materinim jezikom v armadi.

Mir v Južni Afriki.

Evropsko časnikarstvo se je bavilo zadnje dni posebno z najnovejšim preobratom v Južni Afriki. Dejstvo, da je po naddveletni vojski, ki je morda bolj pogubonosno delovala na Angleško kot na Bure, došlo vendar do miru, je dala povod najrazličnejšim premišljevanjem. Pa četudi je v samem dejstvu predaje zadržana velika žalostna istina o končni zmagi Angleške, niso osamljeni glasovi v evropskem tisku, ki delajo k poslednjemu in najbolj žalostnemu delu vojske med Angleži in Buri razne opazke. Nad 31 mesecev trajajoči nesmiselni boj v Južni Afriki je torej dokončan. Zadnji dan meseca maja so že v pozni večerni uri podpisali mirovni zapisnik zastopniki obeh sovražnih sil. Može, ki so si leto in dan stali sovražno nasproti, ki so s svojim orožjem vzeli drago življenje tisočem človeških bitij, so si podali na večer zadnjega majnika svoje krvave roke v znamenje miru in sprave.

Skozi dve in pol leti so Buri napolnjevali ves svet z začudenjem s svojim junaštvom in vztrajnostjo. Mogoče, da niso bili vsi oddelki te borbe za nje enako koristni kot slavni; no, simpatije, ki so iz celega sveta spremljale njihovo borbo, so najboljši dokaz, kako se tudi v današnjem času zna ceniti navdušena borba za idejo slobode in nezavisnosti. Na žalost v diplomatiškem svetu niso v ničem dali duška tej simpatiji. Gledali smo in poslušali po cele mesece ovacije, prirejene Krügerju od cele Evrope in obanem smo morali neprestano beležiti težkoče in neuspehe, ki so stali na potu dr. Leydsu kot zastopniku Burów, da potom diplomatiškega posredovanja prepereči Angliji, da do kraja ostane zvesta svojem načelu proti burski slobodi.

Vzrok vojni bil je naslednji: Že dolgo je imela Anglija obrnjen svoj poželjivi pogled na ves južni del Afrike. Ko pa se je leta 1886 izračunalo veliko bogastvo na zlatu in demantih v Južni Afriki, od tedaj so finančni krogi Anglije začeli iskati vzroka, da se polaste teh dežel. Začeli so naseljevati angleške delavce v burske zlate rudnike. Iz teh so se kmalu izcimili samo stojni podjetniki, ki so kmalu začeli rasti Burom čez glavo. Med temi je bilo zlasti veliko Židov, ki so pričeli hujskati zoper južnoafriški republik. Plod hujskanja je bil, da je dalo v zadnji vojski svoje življenje na desetisoče angleških vojakov ter da so izgubili Buri svojo neodvisnost.

Medtem je veliko vprašanje, če so sledi te vojske za vedno zaceljene, in če je tudi mir res konec južnoafriškega spora. Ta mir znači na prvi pogled uspeh Anglije in priklonjenje dosedaj samostojnih buških držav k veliki kolonialni mreži angleški. Buri so premagani; vendar narod, ki se zna tako boriti in tako žrtvovati, ne propade.

Vojska je končana, vendar nesporazumljena niso uglasjena. Borba se bode morda prenesla na drugo polje, t. j. na narodnostno ali ekonomsko, in drugo vprašanje je, če bodo Buri tudi tukaj poraženi — in če ne pride morda do — nove vojske.

Celjske in štajarske novice.

(Štajarski deželni zbor.) „Wiener Zeitung“ od srede priobčuje cesarski patent glede sklicanja deželnih zborov. Po njem se snide štajarski deželni zbor dne 21. t. m.

(„Dijaški dom“ v Celju.) Gospod Josip Sinko, veleposestnik v Središču, poslal je za „Dijaški dom“ v Celju 200 kron 40 vin. — Na pravila se je namreč v Središču zbirka in se kmalu nabrala omenjena vsota. Ta slučaj kakor oni v Ljutomeru in Konjicah kaže, kako lahko se lepe vsote za ta blagi namen v vsakem kraju naberejo, ako se kateri izmed rodoljubov nekoliko potrudijo, da prevzame tako nabiranje zneskov. Želeti bi bilo, da bi ta izgled našel v vsakem kraju posnemanje.

(Pravda celjske mestne občine.) Plinarna celjske mestne občine je že več let prodajala svojim odjemalcem žarnice, ki niso bile Auerjeve. Vsled tega se je Auerjeva tovarna smatrala za oškodovano in je tožila celjskega župana in načelnika plinarne pri celjskem okrožnem sodišču. Te dni se je vršila obravnava, pri kateri sta bila oba toženca oproščena. Zastopnik Auerjeve tovarne je vložil zoper to razsodbo priliz.

(Lopovstvo.) „D. Wacht“ je prinesla tožbo, ker je 126 profesorjev naslovilo na vlado protest zoper izganjanje avstrijsko-polskih dijakov iz nemških univerz. „D. Wacht“ se jezi zoper to in prinaša v notici — pobrani iz bogsigavedi katerega vsenemškega lista — ostro obsodbo tega čina. To je pač lopovstvo prvega reda, da vstaja nemški listič zoper študiranje na nemških univerzah!

(Narodna osamosvoja.) Društvo za zgradbo delavskih hišic „Lastni dom“ skrbi res jako lepo za primerna stanovanja delavskim družinam. A to društvo, ki stoji na tako odlični narodni podlagi, je zagrešilo zadnji čas več občutnih napak in to baš v narodnem oziru. Zakaj daje društvo nemškemu mojstru delo, mesto da bi podpiralo svojce? Ali ni to društvo poklicano v prvi vrsti skrbeti za delo narodnim obrtnikom? Ako bo društvo nadaljevalo na ta način, bo to pomenilo toliko, kot da seje zmajevé zobe, t. j. da dela v splošno narodno pohujšanje. To društvo mora gledati vendar v prvi vrsti na narodno disciplino, saj kako moremo zahtevati od posameznikov, da se drže gesla „Svoj k svojim“, ako ne delajo tega narodna društva? Upamo, da ta naša pritožba ni bila zastoj.

(Naši poslanci.) V sredo je v državnem zboru poslanec Robič kot načelnik vinorejskega odseka stavil predlog, da se takoj sklepa o nujnem predlogu Žičkarja in Ploja glede dovolitve državne podpore za več občin v Halozah, ki so bile po trtni uši poškodovane. Zbornica je v tem smislu rešila predlog, ki je bil prepuščen vladi v čim hitrejšo rešitev.

(Cesarjev dar.) Cesar je cerkvenemu predstojništvu v Teharjih dovolil iz zasebne blagajne za zidanje nove cerkve 500 K podpore.

(Učiteljska služba.) Na štirirazrednici z dvema sporednicama v Lajtersbergu-Krčevini je s 1. oktobrom 1902 oddati učiteljsko službo

stari prvi brat k onemu žrebcu, ki je bil priklenjen s šestimi verigami, a drugi k onemu, ki je bil priklenjen z dvanaestimi. Začeta ogledovalna čreda — kaj boš? — A žrebec se vzpenja na dvigalo neprestano. Brata ju udarita v prsi s kolonom — in veriga se razleže, žrebec odskoči pet sedemdeset daleč in dvigneta noge v zrak. „Oj, a čim si se hvalil! Midva bi takšnih klavneti nisi zastoj ne marala.“ Ljudstvo se zdeli in strmi, kako silna junaka sta to! — Gospodar skreže paka, njegova žrebca sta zbežala na mesto in se igrata po črnem, čistem polju in nikoli se jima ne sme približati, kako bi jo ujeti, se ne more nikdo demisliti.

„Zdaj se Ivanoma, vojaški deči, gospodar, odločena čisto polje, vikneta z gromkim glasom, mladeničkim glasom — žrebec prihitita in obklateta na mestu kot pitrasla, tedaj ju ovijeta junaka z železnimi verigami, privlečeta k bračnemu delu in priključita črto, prečvrsto. Nato pa se odpravita proti domu.

Gresta po polju in nasproti jima pride starček, mladica pozabija, kaj da jima je mati, naračuna in gresta mimo, ne da bi ga pozdravila

še le pozneje se eden slučajno spomni: „Aj, bratec, kaj sva storila? Starčku se nisva poklonila, hajd za njim, da se mu pokloniva.“ Dohitevi starčka, se odkrijeta, poklonita do pasa in rečeta: „Odpusti nama, ded, ker sva šla mimo, ne da bi te pozdravila. Mati nama je strogo naročila, da vsakomur, kogar srečava, izkaževa dolžno čast.“ „Hvala, dobra junaka, kam vaju vodi dobra sreča?“ „Šta sva v mesto na sejm in hotela kupiti vsak zase dobrega konja a mi takšnih, ki bi bila za naju.“ — „Kaj nameravata zdaj? Ab nimata nikogar, ki bi vama daroval konja?“ — „Ah, ded, ako nama podarš konja, hočeva vedno moliti k Bogu za te.“ — „Ne, pojdiva zmenoj!“ Starček ju dovede do velike gore, odpre železna vrata in pripelje dva viteška konja. „Evo vama konja junaka! Idita z Bogom in ostanita zdrava.“

Zahvalita se jmu, sveta na konja in odjeta domov, despeta na dvorišče, privežeta konja in odjeta v mesto. Mati ju vpraša: „Sta li konja kupila konja?“ „Najva kupila, zastoj sva ju dala.“ „Zakaj sta?“ „Pobeg liha.“ Mati gre ven, pogleda v stran, konja in oči se ji za

lijejo s solzami: „Ne, sinka, vidva sta presilna junaka.“ Drugi dan poprosita sinova mater: „Pusti naju v mesto, da si kupiva vsak asse sabljico!“ — „Idita, rodna sinu!“ Odpravita se in gresta v kovačnico. Prideta k mojstru in pravita: „Skuj nama sabljici!“ — „Zakaj bi koval, če imam že gotove; izberita!“ „Ne, brate, midva bi rada taki sablji, ki sta po tristo pudov težki.“ — „Ej, kaj sta si izmislila! Kdo naj vihti takšno oročje? Tega ne najdeti na celim svetul!“ Ni drugače — junaška sina gresta po trta domov; ideta po poti, po stezi, in zopet juna pride tisti starček nasproti. „Zdravo, mladeniča!“ „Zdravo ded!“ „Kam sta se napotila?“ — „V mesto, v kovačnico; hotela sva si kupiti sabljici, pa jih ni za najine roke.“

„To je slabo, in nimata nikogar, ki bi vama daroval sablji?“ — „Ah, ded, ako nama daruješ sablji, hočeva vedno moliti k Bogu zate.“

Starček ju privede do velike gore, odpre železna vrata in prinese dve viteški sablji. Vzameta sablji, se zahvalita starčku, in pri arcu

po drugem krajnem razredu. Prošnje do 15. julija na ondodni krajni šolski svet.

(Od steklega psa ugriznen.) Osemletni solar Martin Breznik iz Lopate, ki obiskuje šolo v St. Martinu v Rožni dolini pri Celju, je bil v ponedeljek v bližini gradu Maierberg ugriznen od steklega psa. — Dečka so prenesli v bolnišnico v Celje.

(Žalec.) V nedeljo, dne 22. t. m. žge se na Mrzlici veliki kres.

(Na Mrzlici.) Dne 22. in ako bo ta dan neugodno vreme pa dne 29. t. m. priredi se povodom blagoslovljenja križa na Mrzlici, velik izlet k Hausenbichlerjevi koči na Mrzlico. Vsi prijatelji naših planin se vjudno vabijo na ta izlet. Ob 10. uri dopoldne blagoslovljenje križa, potem zabava. Za dobro pijačo bode skrbjeno; jedila pa naj vzame vsak seboj.

(Iz Savinjske doline.) Ta teden je bilo na več krajih Savinjske doline hudo neurje. Tako je v okolici Vranskega po nekaterih krajih padala toča, na Gomilskem pa je strela udarila v šolsko poslopje, ne da bi povzročila kako škodo.

(Sv. Martin na Paki.) Tukajšnje kat. bralno društvo priredi v nedeljo, dne 22. t. na vrtu gosp. Pirtovškega v Rečici veselico s petjem, pri kateri se bode predstavljala tudi igra „Kmet Herod“. Predstavi bosta dve, prva ob 4. uri popoldne in druga ob 8. uri zvečer. Vsi prijatelji lepe zabave so vabljeni na veselico. Posebna vabila se ne bodo razpošiljala.

(Povodenj) je povzročila na poljih in travnikih okoli Planine veliko škodo.

(Kopališče v Rimskih toplicah) V kopališču v Rimskih toplicah je do 11. t. m. došlo 66 strank s 174 osebami.

(Romarski vlak za Marijino Celje) je za letošnji odpovedan, ker je železniško ravnateljstvo podjetniku gospodu Gajšek v Poljčanah, stavilo take pogoje, kakršnih ni mogel sprejeti.

(Poštna oddajalnica.) Z dnem 5. t. m. se je ustanovila v Stragajnicah, pošta Pragarsko, poštna oddajalnica, ki je po poštne selu v vsakodnevni zvezi s pošto na Pragarskem.

(Sodne razmere v Marenbergu.) Štajarski slovenski poslanci so v torek v državnem zboru vprašali sodnega ministra glede postopanja sodišč pri narodnih demonstracijah v Marenbergu.

(Omika marenberških Nemcev.) Poročali smo pred kratkim, da so marenberški turnarji pomazali tablo odvetnika dr. Pikla. Ta dogodek je sedaj stopil v nov stadij. Dr. Pikel je tablo najprej snel z zida, a ker ni imel druge, jo obesil nazaj. Okrajni sodnik Visconti pa je naročil žandarmeriji, da mora tablo sneti z zida in jo spraviti pri sodnji. Visconti bo imel še priliko premišljevali o svojem nezakonitem činu.

(Novo okrožno sodišče v Mariboru) izroče porabi dne 15. julija t. l.

(Mariborske razmere.) Urednik Schönererjanske „Marburger Zeitung“ je te dni zašel v ondodni „Narodni dom“, da bi tam izžval škandal, kiroma, da bi mogel pozneje razkričati Slovence kot suroveže. — Slovenski gostje v „Narodnem domu“ so pa bili modri možje in so izžvali vrgli čez prag. — Ker pa ima mož seveda nekaj prijateljev, so se ti zarotili, da

bodo vsakega Slovence vrgli iz nemške gostilne, ki ga ondi najdejo. — Nam bi to v gospodarstvem oziru mnogo koristilo, ne vemo pa kako bi bili s tem zadovoljni ondodni nemški gostilničarji. Naši ljudje bi se tako primorani vendar enkrat naučili gesla: „Svoji k svojim!“

(Mariborsko porotno sodišče.) V predzadnjem porotniškem zasedanju v Mariboru je bil bivši poštni ekspeditor na Pragarskem, zagrizen Nemec Friderik Niederle, obsojen zaradi uradnega poneverjenja na pet let težke ječe. Vložil je ničnostno pritožbo, in sedaj so mu kazni znižali na tri leta. Dobro organizovana tatinska družba je stala te dni pred mariborskim porotnim sodiščem. Obtoženi so bili: 38letni viničar Franc Merc iz Stermeca, 39letna njegova žena Marija in 14letni sin Andrej, 51letni posestnik Anton Vidovič iz Velike Varnice, njegov 17letni sin Janez, dalje 58letni posestnik Tomaž Kmetar iz istega kraja, njegov 21letni sin in 48letni viničar Tomaž Zumber. Ta osmerica je že nekaj let kradla po ptujski okolici in je ulomila na mnogih krajih. Po dnevu je opazovala, kje bi si najljubše dobila plena, po noči se pa zbrala v Miclikovem jarku, kjer je napravila podoben načrt in si očrnila obraze. Po storjenem dejanju se je tatinska družba zopet zbrala v tem jarku in si razdelila plen. Orožništvo je leta in leta zasledovalo predrzne tatove brez uspeha. Šele o sv. Treh kraljih se je pri neki neznatni tatvini pri belem dnevu, izvršeni pri kramarju Schosteritschu v St. Vidu pri Ptuj, izdal načelnik teh uzmovičev Franc Merc. Hišna preiskava pri Mercu je odkrila celo zalogo ukradenih stvari. Obravnava je trajala dva dni. Zasižanih je bilo 40 prič. Obtoženci so vse tajili in so preklicali celo vse, kar so v preiskavi priznali. Z uspehom obravnave so toženci lahko zadovoljni. Franc Merc je dobil en mesec, njegova žena tri tedne, Andrej Merc 14 dni in Anton Vidovič en teden strogega zapor. Ostali obtoženci so bili pa — oproščeni.

(Razstava psov) bo v Gradcu 19., 20. in 21. septembra. Protektorat te razstave je prevzel — grof Clary.

(Graški delavci v Postojni.) Graško delavsko društvo „Arbeiterbühne“ namerava dne 31. avgusta t. l., ako se oglasi 300 udeležnikov, napraviti izlet v Postojno ter si bodo ogledali postojnsko jamo.

«Dijaški dom» v Celju.

(Piše prof. Anton Bezenšek.)

Nada vseh napredka željnih ljudi je bila vsekdar mladina. Česar posamezniki ali dotična doba niso mogli izvršiti, to naj stori mlad rod v boljših časih, — kar je starim splošno, to naj se mladini posreči. To je lepa črta v človeškem značaju, da se more za sebe odreči a nadalje upati o drugih. Tako začnjenja Margareta Henschke svoj govor o ženski mladini in o zadačah naše dobe. Da pa bode naše upanje kaj veljalo, mora biti osnovano, utemeljeno. To pa bode le tedaj, ako se mladina dobro vzgojuje. Posebno moška mladina je bila — kakor nam kaže zgodovina vseh časov — nada boljše bodočnosti; na njo so vsekdar gledali prvaki naroda zaupljivo

in skrbno. Mladenci so bili, katere sta Sokrat in Platon zbirala okolo sebe in katerim sta tolmačila svoj ideal o pravičnosti in o človeški družbi. Na moško mladino misli Fichte v prvem redu, ko hoče z novo odgojo preobnoviti državo ter urediti svoj „Nationalstaat“.

Na novo odgojo mladine bode tudi nam Slovincem misliti, ako hočemo sicer ne osnovati kaj novega, ampak za zdaj pred vsem ohraniti to, kar imamo, a v bodočnosti pridobiti še kaj več, t. j. toliko vsaj kakor nam gre po ravnopravnosti v pravem pomenu besede.

Mi potrebujemo mladih, značajnih moči. Od mnogih naših mladeničev in močev nima narod nobene koristi, ker niso značajni, ali pa ne vedo svojih dolžnosti, kaj jim je storiti v korist naroda. Mnogim manjka energija, resnoba in požrtvovalnost, ker jim ni bila vcepljena v mlada srca ljubezen do naroda, niti resna volja za občestno delo. Taki mlačeži stoje na strani skrižem rok; a nasprotniki ne potrebujejo ničesar drugega za izpeljavo svojih peklenskih načrtov, kakor da je v naših vrstah mlačnost in malomarnost.

Naša dozrajna odgoja v šolah pač ni bila in še dolgo let ne bode taka, da bi mlačeži in sebičneže popravljala ter pošiljala med svet delavne in za narodno stvar požrtvovalne može. Kar se je poslednjih po sreči odgajilo, to imamo zahvaliti več ali manj domači vzgoji, ali sploh vtiskom in naukom, pridobljenim izven šole, v kakem privatnem zavodu. Nemcem se v šoli vcepljuje narodni duh n. pr. pri zgodovini, pri književnosti itd., a Slovincem se zatira. O tem lahko priča tisti, ki je študiral pred 25 leti ravno tako, kakor tisti, ki študira v sedajni dobi. Izjeme so redke.

Potrebno je torej, da se najde zavetje za našo mladino, ki prihaja nepokvarjena iz dežele. Takega zavetja v mestnih hišah redko najdemo, posebno v Celju ne; zato je sveta dolžnost vseh zavednih Slovincov, da preskrbimo naši mladini za vod, v katerem se ne bode mladina okuževala z atmosfero, ki vlada v posameznih, nam neprijaznih krogih, ter da se ne bode odtujevala narodnim in verskim idealom.

Ta zavod pa mora biti tako urejen, da bodo mogli starši z zaupanjem pošiljati vanj svoje sinove, da bodo vzgojeni v pravem narodnem in verskem duhu, da stopijo po dokončanih šolah med svet kot značajni Slovenci, kot pravi kristjani, kot zavedni državljani in sploh kot koristni udje človeške družbe. Navdušenost, ki je last vsakega mladega srca, naj se v tem zavodu obrača k visokim in velikim ciljem. „Brez navdušenosti je življenje pusto,“ kakor govori Duncker: „Navdušenost daje vse, česar je duši potrebno, daje radost, daje moč, povzdiguje nas nad pozemeljski strah. A nepremagljiva trajnost je osigurjena navdušenosti za ono reč ali osebo, kateri se posvetimo, samo tedaj, ako posameznost in posameznike čutimo kot izliv večnega proizvora — Boga. Samo pobožna navdušenost je trajna in zvesta.“

Vzgoja mora biti torej versko-naravstvena, v tem smo vsi soglarni; a mora biti v narodnem duhu iz vzrokov, kakor smo zgoraj omenili. Mi Slovenci smo na nevarni postojanki; okolo in okolo preže na nas sovražniki — nasprotniki naše narodnosti. Moramo torej gledati, da dobimo posebno na Južnem Štajarskem tak naraščaj, ki bode krepko branil naše postojanke. Oditno moramo pripoznati, da smo Slovenci preblage naravi, da smo potrpežljivi, plašljivi in popustljivi. Naša žalostna zgodovina je takšna, da za zdaj ne more biti drugače. Rod za rodom podeduje gotove značajne črte, ki se ne dajo iz lahka iztrebiti. A mi stareji, katerim pri težavnem delu in pri bridkih izkušnjah včasih moč, pogum in navdušenost pojemajo, mi vedno zaupljivo gledamo na našo mladino ter se nadejamo — kar je nam spodletelo, se bo njej posrečilo!

Že pred 30 leti bilo je v Celju osnovano „Dijaško semenišče“ (konvikt), katero je posebno podpirala duhovščina s tedanjim škofom Jakobom Maksimiljanom na čelu. Ravnatelj semenišču je bil velečastiti gosp. prof. Ivan Krušič, tedaj še mlad duhovnik in vedno iskren rodoljub. Pod njegovim vodstvom je vladal pravi verski duh v tem zavodu. Semenščniki so bili dobri dijaki v

jima je radostno in veselo. Dospeta domov, in mati ju vpraša: „Sta li, deca, kupila sablji?“ „Niava kupila, zastonj sva ju dobila.“ — „Kje pa sta?“ — „Poleg hiše.“ — „Pazita, da ju kdo ne odnese.“ — „Ne more, majčica, ni ga, ki bi ju odnesel, celo odpeljati ju ne more.“ Mati gre na dvorišče, pogleda — dve težki, viteški sablji sta pristonjeni k zidu, komaj se drži kolobica pokoncu. Mater oblijeje solze in reče: „No, sinka, vidva sta presilna junaka!“ Zjutraj osedlata Ivana, vojaška deca, dobra svoja konja, vzameta svoji viteški sablji, stopita v kolibo, molita k Bogu, se poslavljata od rodne majke: „Blagoslovi naju, majčica, za daljno pot!“ — „Z vama bodi, deca, ves moj blagoslov!“ Idita z Bogom, pokazita se, pogledita ljudi; brez vzroka ne zapokažita nikogar, a pred zlemi sovražniki se ne umikajta!“ — „Ne boj se, majka, najino geslo je: Idem, a ne žvižgam, najdem li, ne puščam.“

Sedeta dobra junaka na konja in odjahata. Blizu li, daleko li, dolgo li, kratko li — lahko je govoriti, a je težko storiti, dojdeta do raz

potja, a tam stojita dva kačipota. Na prvem je napisano: „Kdor gre na desno, postane cesar,“ na drugem pa je napisano: „Kdor gre na levo, bo ubit.“ Brata obstaneta, prečitata napisa in se zamislita: kam naj bi šla? Ako se oba odpravita po desni cesti, — to ni niti častno, niti pohvalno za njuno vitežtvo, za mlado junaštvo; eden mora na levo — nikdo sicer ne mara umreti! — „Ali kaj to koristi“, reče prvi brat drugemu, „jaz sem lažji od tebe, brate, hajd, jaz grem na levo, da vidim, kje me ima doleteti smrt; a ti pojdi na desno, morebiti dá Bog in postaneš cesar.“ Začneta se poslavljata, dasta drug drugemu robc in si zaobljubita tako-le: „Vaak pojde po svoji cesti in bode ob potu postavljaj kolo, na kolih pa zapisal, kaj je z njim; vsako jutro si bode obrisal lice z bratovim robcem; pokaže li se na robcu kri, — to znači, da je brata doletela smrt; v tej nesreči pojde mitvega, lažet.“

(Dalje prihodnjik.)

gimnaziji, a doma so se učili poleg šolskih predmetov tudi pridno materinščine, ter se vadili v govorništvu in spisovanju v slovenskem jeziku. Spisovali so svoj majhen časopis, v katerem so se vadili v slovenskem slogu, predstavljali so gledališčne igre na skromnem semeniščnem odru itd.

Marsikateri Slovenec duhovskega kot po svetnega stanu, ki deluje dandanes koristno med narodom ali za narod, bil je vzgojen v tem zavodu. Škoda, da je že po kratkih letih (1872) ta zavod prenehal. Gotovo bi še bil mnogo koristil, kajti v tistih letih je vladala med mestjani deloma mlačnost, deloma zagrizenost, vendar daleč ne takšna kakor dandanes. Zato pa je v sedanjosti dobi „Dijaški dom“ še bolj potreben. Nevarnost, izgubiti navdušenost za narodne in verske ideale, je posebno dandanes v Celju velika, ko se poleg „alldentsch“ pridiguje še „lutherisch“.

Ako je nekdanji v Celju vladajoči duh vplival na vzgojo narodnih indiferentistov, kakršnih je žalibog dosti med Slovenci, tako je današnji duh v stanu, proizvesti nevarne odpadnike naše narodnosti in hude protivnike katoliške cerkve. Čim manjše je mesto, v tem ožji zvezi so ljudje med seboj in tem hitreje se okuži „atmosfera“ v tej tesnobi! Torej je nevarnost za pokvarjenje in izneverjenje mladine v malem Celju še večja, kakor v kakem velikem mestu; in zato mora biti naša briga za mladino v tem kraju dvojna in trojna. Sploh mora ta zavod, kateri se v Celju odpre, biti nekaj več, kakor so podobni zavodi po drugih mestih in pri drugih okoliščinah; on mora biti zavod, v katerem so dijaki ne samo nastanjeni, hranjeni in vzgojevani*, ampak njih vzgoja mora imeti takšno svrhu, kakor smo zgoraj omenili. A v dosego te svrhe mora se uvesti poleg dobrega domačega reda še marsikateri pouk, ki je potreben Slovincem v borbi za obstanek.

(Dalje prihodnjič.)

* Francozi imajo n. pr. svoje „Pensions“, ki niso drugo kakor „établissement, ou des enfants sont logés, nourris et instruits.“ Tako občo svrhu ima tudi velika večina penzionatov in konviktov pri drugih narodih.

Druge slovenske novice.

(Imenovanje). Finančni ravnatelj v Ljubljani g. Karol Lubec, naš rojak iz Slov. goric, je od cesarja imenovan pravim dvornim svetnikom.

(Dovoljenje za električno železnico). „Wiener Zeitung“ objavlja razglas o podelitvi koncesije za gradnjo dveh električnih ozkotirnih železnic v Ljubljani.

(Splošno kreditno društvo v Ljubljani) je imelo v tretjem upravnem letu 1901 1.066.825 K. 60 v prejemkov ter 1.054.418 K. 61 v izdatkov, torej skupnega denarnega prometa 2.121.244 K. 20 v. Ker je društvu primanjkovalo v svrbo izvršbe“stavljenih si nalog v mnogih slučajih potrebnih denarnih sredstev, si je društvo izposodilo 214.000 K., od kojih pa je že vrnilo 20.000 K. Gotovina blagajne koncem leta 1901 je znašala 12.406 K. 98 v.

(Novo justično poslopje in novi deželni dvorec v Ljubljani) Sodišča v Ljubljani in državno pravdnistvo se tekom avgusta presele v novo justično poslopje. — Istodobno premeštuje tje tudi kaznjence. — Novi deželni dvorec bo do meseca avgusta toliko urejen, da se bodo mogli preaseliti vanj vsi deželni uradi. — Le dvorana bo zahtevala še nekaj tednov, predno bo delovno dovršena in opravljena.

(V Ljubljani) se je nastanil s svojo rodno ruski državni svetnik in umirovljeni vseučiliški profesor dr. Vinko Šercel.

(Sleparski vinski agent) Anton Bozjak, ki je tudi na Štajarskem menda več gostilničarjev ogoljufal, je prišel dne 18. t. m. v ljubljanski zapor na Zabljek. Prijeli so ga v Istri in so ga zadržali pripeljali v Ljubljano.

(Pobesrečil se je) dne 5. t. m. na stezi od Kulpe do Adlešičev 67 letni posestnik Mat. Petek iz Vel. Sela na Dolenjskem. — Padel je preko 50 m visoke skalinata stena in dobil pri tem tako poškodbo, da je tretji dan umrl.

(Slovenski šolski otroci v Trstu) — Kakor znano ni v Trstu nobene slovenske šole. Ako povzamemo za podlago zadnje državnozbornske

volitve v Trstu, najdemo, da je v mestu samem 2800 slovenskih šolskih otrok.

(Mestne volitve v Gorici.) Letošnje dopolnilne volitve v Gorici se udeležijo tudi socialisti in so postavili v ta namen že svoje kandidate, in sicer v tretjem volilnem razredu.

(Goriški učitelji) so izročili dež. zboru prošnjo za zvišanje plač.

(V Opatiji) je bilo od 1. septembra 1901 do vstetega 11. junija t. l. 13.295 oseb. — Dne 11. junija 1902 je bilo navzočih 741 oseb.

(Hrvaška šola na Reki.) Hrvati na Reki so že pred letom dni vložili obč. svetu reškemu vlogo za hrvaško šolo na Reki. Obč. svet ne da — nobenega odgovora. Imenom reških Hrvatov je sedaj Jurij baron Vranyczany Dobrinović na slovil na obč. svet vlogo, v kateri zahteva odgovora, sicer se obrne na ministrstvo. Reški obč. svet bo skoro gotovo zopet molčal.

(Družba sv. Cirila in Metoda za Istro) je imela četrtek teden svoj redni občni zbor v Opatiji, katerega so se udeležili družbeni prijatelji iz raznih delov Istre, Dalmacije, Reke in Trsta. — Podružnic ima družba 50. Dohodkov je bilo v minoletem letu 35.174 kron 67 vin., stroškov pa 38.795 kron 81 vin. Družbino imetje znaša 124.788 kron 91 vin. ter se je pomnožilo za 14.581 kron 56 vin.

Dopisi.

Braslovče. (Šolarska kuhinja). Kakor že nekaj let sem, ko so premožnejši dobrotniki pa tudi drugi, manj imoviti svojo naklonjenost pokazali in dejanski vršili dobra dela tukajšnji šolski mladini, se je tudi lani in letos posebno v zimskem času poskrbelo, da dobe oni šolski otroci kosilce, ki zaradi oddaljenosti od šole ne morejo domov, da bi opoldne zavžili kaj toplega jedila. Prejšnja leta se je za volila kakor tudi za neske, ki so se v ta namen nabrali pri domoljubih še živečih, kupoval in opoldne delil kruh, pa le ubogim. Pri neki seji krajnega šolskega sveta pa se je sklenilo, da naj se denar, katerega stranke vplačajo kot kazen šolskih zamud svojih otrok, uporabi edino le za kruh šolskim otrokom. Pa žalibog, ta sklep je ostal le na papirju; dobroželeči možje so po svoji dovršeni dobi izstopili iz krajnega šolskega sveta — in za uboge šolske otroke ni ostalo nič; s praznim želodcem so šli opoldne domov — pa popoldne jih večina ni prišla nazaj v šolo.

Za zimski tečaj 1900/1901 se je pa to oskrbovanje organiziralo in postavilo na čisto drugo boljše podlago; popolnoma dovoljen je uspeh, ki se razvidi po dveletni izkušnji na sledečih podatkih, ki jih zaznamujejo številke; o zadovoljnosti otrok, ki so v šoli vsak dan dobivali toplo kosilo, kakor tudi o zadovoljnosti njih staršev, pa tudi o uspehih, katere je našel gospod. c. kr. okrajni šolski nadzornik pri nadzorovanju tukajšnje šole — rednejše šolsko obiskovanje, boljši učni uspehi — o tem danes ne bom jaz govoril, govoré pa naj dotični sami!

Uradnemu naročilu: Naj se v vsakem kraju ustanovi društvo, katero naj bi skrbelo za to, da se pri vsaki šoli vpelje — vsaj v pozimskem času — kuhinja, iz katere bi šolski otroci dobivali opoldne kaj toplega jedila, se pri nas do sedaj iz raznih ovirov sicer še ni ustrezati moglo. Učiteljsvo pa je celo zadavilo vzelo na svojo oskrb, ker je bilo prepričano o dobrem namenu in o uspehu, kateri mora temu podvzetju slediti. Razdelilo si je skrb in delo med seboj.

Razposlala se je v ta namen nabiralna pola, na katero je došlo 138 kron 69 vin. v denarju. V naturalijah pa se je dalo: krompirja 53 škafov, fižola pet škafov, pšenice eden in pol škafa, pšenične moke en škaf in šest litrov, zabele 10 in pol kg, prosene-kaše eden škaf in tri litre, mleka 24 litrov, jajo 40, kisa eden in pol litra, kislega zelja štiri škafe, kisla repe dva škafa. Približno se je to ocenilo na 120 kron. Znašali bitorej dohodki skupaj 138 60 + 120 = 258 K. 60 vin. Kuhalo se je od 1. decembra 1901 do vstet. 15. marca 1902. Oddalo se je skupno 7042 porcij, povprečno na dan 108 kosilo — lani 88. Kuhalo se je to zimo v šoli, lani pa v gostilni. Izlalo se je za razne potreščine 112

kron 44 v, ostalo je torej 26 K. 16 v, kateri znesek se je naložil v poštno hranilnico.

Račune sta pregledala in odobrila: č. g. katehet Ferme in kraj. šol. ogleda g. Fr. Prislan. Darovalce priobčimo pozneje.

Šolsko vodstvo Braslovče 17. junija 1902.

Val Jarc, nadučitelj.

Iz Ptuj. Poštna zveza Ptuj Sv. Vid Sv. Andraž v Leskovcu, je tako nepripravna, da ni menda poštne zveze tako slabo urejenih, kakor je ravno ta. Med Sv. Vidom in Ptujem je vpeljana vozna pošta, kjer ni promet tako velik, a od Sv. Vida v Leskovec pa s poštним nosačem. Ako se to malo natančno pregleda, uvidi takoj vsakdo, da je to jako neugodno. Ako je že vozna pošta do Sv. Vida, pa zakaj ne bi bila ista še do Leskovca? Gotovo ne bi bili stroški veliko večji, ako ne ravno toliko, a bilo bi v korist vsem prebivalcem, ki spadajo k poštному rajonu Leskovec. Pošta ima zmisel, ako se po mogočnosti hitro prevaža, a tukaj to ni slučaj. Hočem samo nekoliko nepravilnosti in tudi druge zapreke omeniti. Pred prazniki in tudi ob slabem vremenu pride poštni pot jako pozno v Leskovec. Pa saj tudi ni mogoče drugače: vlak ima nekaj zamude, potem pa še težka nošnja od Sv. Vida do Leskovca. Človek ni konj, mora si oddahneti, s tem težjim prometom dalje časa potrebuje. Take zamude se morajo oprostiti, pridejo pa slučaj, da ima pošta zamudo, a tega ni kriv poštni nosač, niti g. poštar v Leskovcu, temveč krivda se najde v Št. Vidu. Kolikokrat se vidi, da še poštni voz iz Št. Vida čaka na Bregu pri Ptuj pred Stražilom, kjer nima nič opraviti, včasih se vidi še ob eni popoldne tam stati; kje je že takrat poštni voz iz Ptujске gore, ki istočasno odhaja z vidovskim iz Ptuj. Ali je morda pri Stražilovi žganjariji pošta? Zakaj neki včasih po celo uro tam čaka??? Ali je vozna pošta med Ptujem in Sv. Vidom vpeljana samo za korist g. poštarja v Sv. Vidu?

Da se pa take nerednosti in nepotrebna zamuda prepreči, svetovati bi bilo, da bi slavni občinski uradi, ki spadajo k pošti Sv. Andraž v Leskovcu, vložili prošnjo, da se vpelje vozna pošta iz Leskovca v Št. Vid in Ptuj in obratno. Dalje naj bi se v potrebi obrnili do poslancev gg. dr. Ploja in Žičkarja.

Ako se to doseže, bode to za Leskovec velikega pomena in v korist ne samo posameznim temveč v blagor vsem. A bolj upravičeno se vidi, da bi bil Leskovec z vozno pošto zvezan, ker Leskovec bode imel večji promet kakor je v Sv. Vidu, in tudi je v Leskovcu finančna straža in orožniška postaja.

Pêlê-mêlê iz Ljutomera dne 5. rožnika 1902. Ljubo solnce pošilja jako tople žarke na našo mater zemljo; vse se veseli, raste in — se poti. — Med žitom pa vidiš tudi dovolj plevela, s katerim se kinča naša tukajšnja inteligenca — seveda nemška — ker v Ljutomeru se nahaja le pri Nemcih inteligenca, kakor se je izrazil neki c. kr. davkarski uradnik. Ne zadostuje pa samo edna plavica, ampak naši „veliki“ Germani, kakor n. pr. učitelj na tukajšnji nemški šoli, Voller, se kinčajo s celimi šopki tega plevela. Da pa tudi c. kr. uradniki, kakor c. kr. zemljiški knjigovodja Čtarič, morajo s plavicami kazati na svoje bismarkovsko srce, ni pri nas prav nič novega. Gospodek Voller, ki pri vsaki priliki izziva Slovence na vse mogoče načine, je tudi na sv. Rešnjega Telesa dan občutil potrebo celo pri procesiji nastopiti s šopkom plavic, s katerimi je okrasil svoje „orjaške“ prsi, kakor je bil isto dopustil tudi učencu, ki je nosil šolsko zastavo. Ako bi se kaj ednakega pripetilo na naši Fran-Joževo šoli, bi kar mrgolelo disciplinarnih preiskav, katerim ne bi bilo ne konca ne kraja.

Da so nastopili pri nas že sedaj pravi pasji dnevi, o tem nam pričajo na vseh koncih trga pribite tablice z napisom „contumacia (sic) zopet pse!“ Da bi pa v teh pasjih dnevih imelo tukajšnje občinstvo tudi nekaj zabave, za to skrbijo že tudi gotovi gospodje izmed naše inteligence. Tako je bila predzadnja nedelja javna predstava v pivovarni, kjer sta se tajnik nemške branilnice in državnopravdniki funkcionar Karol Wirth in c. kr. adjunkt davčnega inšpektorata Pluhar v veliko veselje zbranega publika jako imenitno

Gospod adjunkt je dobil eno pošteno "naš dragi državni pravdnik" hodi s razdraženim licem, kakor kaki "couleur-mur". V tem gospodu Wirthu ima državni pravdnik pač res jako dostojnega namestnika.

Da so tudi pri minulem misijonu nemške priprave napravili na nas jako mučen utis, tega ne treba povdarjati. Za desetstič Slovanov v drugih mestih ne sme spregovoriti beseda v slovenskem jeziku, pri nas pa se za nemški govor, katerih sicer nikdar ne vidimo v slovenski priredbi nemške pridige. Morebiti, da se sedaj spokorili. Bomo videli!

Zdravstveno stanje našega "dragega" glavarja Supančiča se še žalibog najbrž nič ne boljša, ker se posle zmirom vodi uradni vodja c. kr. komisar pl. Rainer. Da imajo tudi drugi uradi jako veliko dela, se vidi iz tega, da glavni davkar z Aleksander Duller vsak trenutek na trgu z raznimi kapacitetami konferira najbrž o tem, kako bi se dale zboljšati naše državne finance ali kaj?

Pa tudi našemu gospodu županu vročina in rekuzi naših slovenskih odbornikov nekako slabo ugajajo, ker se ta gospod sedaj jako klaverno drži in se z gospodom nadžupanom vedno posvetojuje, kako bi se naj ukrotili tisti nemirni duhovi.

Da tudi naše gospodične Angele, Irme itd. in seveda tudi nekatere gospe k večji slavi matere Germanije jako pridno nemškutarijo, pač ni treba posebej konstatirati.

Da to nepotrebno nemškutarenje pospešuje tudi naš okrajni odbor in da neki okrajni odbornik na vprašanje, ali bočete imeti nemško ali slovensko plačilno polo, odgovarja: "mir ist das einerlei", — bi bil v naglici kmalu pozabil omeniti. Da pa to vse tako lepo harmonira, za to skrbi že naše slovensko politično in gospodarsko društvo, katero pa je pri svojih jesenskih shodih dobilo taki nabod, da se istega vkljub sedanjim pasji vročini žalibog še sedaj ne more iznebiti in zopet vzdramiti k življenju. Toliko za sedaj, prihodnjič zopet nekaj družega.

Matija.

Narodno-gospodarske novice.

Domača zdravila za živino.

Iz raznih virov in skušenj nabral Pohorski.

Ajdova moka je najboljša zdravilo za vole, ki imajo od jarmov ranjene vratove. Rana se naj pogosto potrese z ajdovo moko, kar stori, da se hitro suši in ozdravi. Če pa so muhe preveč sitne zraven, naj se navrh pomaže rana tudi s kolomazom.

Antimon je dober pomoček zoper krvni mrtvoud pri ovcah. K soli, ki se nekaj bolj na debelo stolče, se vzame na 100 ovac devet dek antimona, če se boče bolezen za časa odvracati, če so pa ovce že bolne, se vzame zraven soli še enkrat toliko antimona. Za odvracanje bolezni se daje ovcam po enkrat na teden, kot zdravilo pa vsak dan, ali vsaj vsak drugi dan in sicer vselej takrat, ko se ovce s paše vrnejo. Antimon se dobiva v štacunah materialnega blaga.

Arnika (berdnje) je dobro zdravilo za hrom pri konjih in goveji živini. Vzame se tri pesti arnike, v pol litru ola (piva) skuha in potem precedi. Ko se shladi, se primeša za konje 15 gramov bobrove stroje (Bibergol), za govedo pa 2 grama kafe in bolni živini v gobec vlije. Nato se goni živina semtertja, da se začne potiti, in potem se postavi v hlev, nastlan s slamo živini do trebuha in ogrne z v vodi namočeno in izžmeto platneno odejo, navrh pa s suhim volnenimi odejami. Ko se je živina kake 2—3 ure tako potila, se odkrije in s slamo dobro oribi. Dobro je tudi s segretim žganjevim droži omivati pleča in prednji del živine. — Če kmalu ne pomaga, je treba imenovano zdravilo ponavljati dva do tri dni zapored.

Brinjeve jagode zmešane z encijanom so jako dobro zdravilo za živino, ki se na močvirnatih travnikih pase. Da po taki paši živina ne zboli, naj se ji daje po dvakrat na teden v prah zmletega omenjenega zdravila v pol litru vode, in sicer odrasli živini po 30 gramov, manjši pa polovico toliko.

Čebula zmešana s prosom in opečena s svinjsko mastjo se hvali kot dobro zdravilo kravam, kadar so povrgle. Krava se baje veliko prej znebi posteljice in je tudi kmalu bolj močna, če se ji daje omenjenega zdravila.

Česen je jako hvaljeno zdravilo zoper napenjanje živine. Vzame se dve glavi česna, v litru mleka skuha in pokrito na vlažnem kraju shrani. Koliko stareje je to zdravilo, toliko boljše je, ker je čedalje bolj kislo. Ko je govedo začelo napihovati, se mu četrt do pol litra tega zdravila vlije in če treba, vsake četrt ure ponovi. Tudi takim živinčutom je to zdravilo koristno, ki po pokvarjenem želodcu slabo prebavljajo in jih vsled tega večkrat napihuje.

Drob od sene je dober pomoček zoper oteklino. Naj se popari v škafu vrele vode in pod živino postavi, da ves sopar posebno tje kaj puhti, kjer je oteklina. Dobro je tudi živino z rjuho odeti, da se sopar tako hitro ne izgubi.

Encijan je dobro zdravilo za bolan želodec. Daje se med pičo zmešan konjem po 30 gramov, govedu nekaj več, manjši živini pa le po 8 gramov naenkrat.

Encijan zmešan s brinjevimi jagodami in trigonelnim semenom (Trigonella foenum graecum, se dobi v lekarni) je dobro zdravilo za smoliko pri konjih. Zdrobi se v prah vsacega po 100 gramov in po eni žlici trikrat na dan med krmo zmeša. Če pa konj rad ne žre, se mora omenjeni prah s strdjo zmešati in toliko na jezik namazati konju. Zraven je treba pogrete vode konju dajati za pijačo.

Encijan in brinjeve jagode, vsakega za 15 gramov, kateremu se doda še 4 grame kafe, je dobro zdravilo za hrom pri svinjah. Najprej je svinji treba puščati in potem tega zdravila v prah zmletega dvakrat na dan na vodi in sicer vsakokrat za 8 gramov dajati, dokler ni zdrava.

Encijan zmešan s pelinom in brastovo skorjo je dober pomoček zoper drisko pri teletih. Vzame se vsakega 50 gramov, v prah stolče in vkup zmešano na suhem v steklenici hrani. Kadar se potrebuje, vzame se žlico tega prahu in se z ravno toliko rženimi stroki porneša, na mlačni vodi v testo zamesi in iz tega testa kroglice narede. Po dve ali tri teh kroglic na dan se daje bolnemu živinčetu, navrh pa vselej nekoliko vode ali mleka piti. (Dalje prihodnjič.)

Politični pregled.

(Državni zbor) V seji v ponedeljek se je zaključila razprava o predlogi obdačenja vozniških kart. Glavni govornik proti predlogi je bil Ellenbogen, za pa dr. Ferjančič, ki se je posebno zavzemal za zboljšanje plač avskultantom. V svojem poročilu naglašal vlada, da potrebuje vsaj 112 milijona dohodkov v pokritje višjih pokojnin nižjim uradnikom in vdovam ter za zboljšanje plač diurnistom in praktikantom. Doslej so veljali vozni listki na severni železnici za tretji razred za 10 km daljave 20 vin., na južni železnici pa 37 vin., odslej pa bodo nekoliko dražje. Ko je še govoril poročevalec Götz, se je sklenilo preiti v podrobno razpravo, ki se bo vršila še le v torek. Vsenemci so zopet prinesli celotno vrsto nujnih predlogov, ki pridejo zadnji na vrsto. Posl. Berka je podal interpelacijo na justičnega ministra v zadevi združnega registriranja pri celjskem okrožnem sodišču. Wolf je vložil nujni predlog, naj se takoj razpravi o izročitvi posl. Schalka sodišču. Predsedniku se je posrečilo izposlovati, da je odtegnil nujnost. V torek je poslanska zbornica sprejela predlog o obdačenju vozniških listkov v drugem in tretjem branju. Finančni minister je povdarjal, da so letni prebitki državnih financ vsako leto manjši, valed česar je treba misliti na nove dohodke. Dobrodoči davka na vozne listke so proračunjeni na 11.400.000 K, nasproti tem novim dohodkom pa bodo novi stroški znašali 5.600.000 K za zboljšanje plač diurnistom, 3.000.000 K za zboljšanje pokojnin, a dohodki vsled odprave mitne manjšajo za 2.000.000 K. Od novega davka bo preostajalo le kakih 650 tisoč kron, s katerimi bo treba pokriti stroške za regulacijo plač sodnim avskultantom. Posl. Hybesch pa je še zahteval, da potevalci prvega in dru-

gaga razreda plačajo 5%, voznine, ter da ubožnejši sloji prebivalstva ne bodo prizadeti od novega davka. Ta zahteva pa ni bila odobrena. — V sredo popoldne ob 3 uri se je državno-zborsko zasedanje med velikim nemirom odgodilo. — Najprej se je zbornica bavila z afero a dr. Schalka in Wolfa ter izročila obadva sodišču. Ministrski predsednik je odgovoril med drugim tudi na Klofačevo interpelacijo, dejal je, da ne vidi v govoru nemškega kancelarja Bülowa ni kake želite Slovanstva, ter je v rezkem tonu in z osornimi besedami zavračal Klofačeve trditve. — Klofačevi somišljeniki so povzročili velik vihar. — Klofač je predlagal, naj se otvori o ministrovem odgovoru debata. Poljaki so se zato odstranili. Predlog je bil nato odklonjen. — Klofač je psoval Körberja in vlado ter ji očital figamostvo. — Med tem je predsednik Vetter zasedanje odgodil.

(Novo oboroženje) Za nove topove ter za popolno novo oboroženje topništva se bo baje zahtevalo razen že dovoljenih 38 milijonov še 180 milijonov kron, in sicer bo zahtevala vojna uprava od delegacij v letih 1904 do 1906 po 60 milijonov kron.

(Deželni zbori) se snidejo dne 21. t. m.; le dalmatinski je sklican na dan 23., tirolski pa na dan 25. t. m.

(Za znižanje hišnega davka.) Te dni je prišla k ministrskemu predsedniku deputacija 40 društev hišnih posestnikov iz vseh delov Avstrije posredovati za znižanje hišnega davka. Finančni minister je izjavil, da se vršijo v tej zadevi že študije v ministristvu. Vlada predlaga v jeseni tozadevno predlogo.

(Pogajanja z Ogrsko glede nagodbe.) Kakor se poroča se bodo pogajanja glede nagodbe z Ogrsko med obojestranskima ministrskima predsednikoma v kratkem zopet nadaljevala. Pogajanja glede nagodbe stoje z zunanjimi dogovori v ozki zvezi in se bodo že prihodnji teden končala.

(Ruska vlada proti Poljakom.) Govori se, da prične ruska vlada postopati s Poljaki mnogo milejše nego doslej. "Vedomosti" v Petrogradu so prinesle oster članek proti ruski cenzuri med Poljaki, ki pa v splošno začudenje ni bil zaplenjen. Car je baje rekel, da se morajo upoštevati politične pravice slovanskih rodov, ter da so deloma ministri že preveč zlorabljali njegovo ime pri policijski gonji proti Poljakom, česar pa car noče več trpeti.

(Železnice v Bosni in Hercegovini.) Uradni list je objavil zakon od 8. t. m. glede gradnje železnice od Sarajeva do meje Sandžaka v Limski dolini pri Uvacu s stransko črto do srbake meje pri Nardištu, Bugojno-Aržan in Doboj-Šumac.

(Italija za razoroženje.) Italijanski kralj Viktor Emanuel III. je imel z ministrskim predsednikom razgovor, v katerem je izrazil željo po splošnem razoroževanju. To svojo željo hoče kralj sporočiti drugim vladarjem, zlasti rusnemu carju. Ta želja laškega kralja se pa slabo strinja s prizadevanji onih laških politikov, ki mislijo na priklopljenje avstrijskih pokrajin v Primorju in Južnem Tirolskem z italijanskim kraljestvom.

(Mir v Južni Afriki.) Vedno bolj se potrjuje, da so napravili Buri s sklepom miru nepričakovano dobro kupčijo. Medtem ko bi bili v slučaju, da se jim je posrečilo premagati angleško armado, le gospodarji popolnoma opustošene dežele in po večini nezmožni, prebivalstvo dežele obljuditi, je to sedaj do cela drugače. "Velikodušni" premagalec jim sežida zopet stanovanja, da ves denar na razpolago in preskrbi vdove in sirote padlih; Bure nima več za surove, nevedne in omiki sovražne kmete, ki so iz same nevednosti in v samomorilni in ubijalski trmi nadaljevali brezupni boj, temveč jih imenuje prijatelje in jih stavi v vzgled prijateljstvu, močtvu in lojaliteti. Vse to pa le proti trditvi Buror, da ne bodo nadaljevali boja, temveč priznali Edvarda VII. za svojega kralja; vendar pa bodo v deželi vpeljali čim prej samoupravo ter bodo seveda oni gospodarji. Ta je res čudovita zmaga, kot jih svetovna zgodovina ne more dosti zaznavati. Imenuje se zmaga samo zato, ker sta burški državi prenehali obstajati in se bosta odalej le vladali kot angleški koloniji.

V zdravilniškem kraju Bled (Veldes) je naprodaj lepa enonadstropna hiša

Hiša, ki obsega v pritličju obširno klet; v sobe, teraso, kuhinjo in jedilno shrambo; v nadstropju pa 3 sobe, teraso, kuhinjo in jedilno shrambo.

Hiša stavba je solidno zidana, popolnoma nova in se poleg nje nahaja lep vrt v obsegu 1 agra v krásnem razgledom.

Natančni pogoji se izvedo pri Vinko Hudoverniku v Radovljici. (213) 3-3.

Mala hišica z vrtom (245)

Na dolga kakšnega obrtnika, v Gaberjih pri Celju, ob cesti, je za 7000 kron za prodati. — 4000 kron se lahko vknjiži. — Naslov pošte upravnštvo tega lista.

SALAME 15-6

svake gld. 170, domače iz šunka gld. 120, domače gld. 1, dunajske 80 kr.

Šunka brez kosti (Rollschinken) 90 kr. in gld. 110, suho meso 70 kr., suha slanina 70 kr., glavina brez kosti 40 kr. kila, velike kranjske klobase po 18 kr. in drugo po želji od 5 kil naprej po povzetju in sicer le dobro blago

JANKO EV. SIRC v Kranju.

Osle, brusne kamne, za srpe in kose

priznato najboljšo blago, 100 kosov 8 K, en poštni (169) zavoj z 15 kosi franko K 2.50 30-12

— razpošilja po povzetju —
J. RAZBORŠEK, Šmartno pri Litiji.

— Za v Avstriji koncesijovano —
francosko prekomorsko družbo
„Compagnie générale Transatlantique“
Edina direktna in najkrajša črta

poštnih par-
brzo- nikov

ki prevažajo zanesljivo brez prelaganja iz Havra v Newyork

Za vožnje tu- in inozemskih železnic, za navadna in okrožna potovanja in prireditve romarskih vlakov

daje pojasnila in veljavne vozne liste
edina oblast potrjena potovalna pisarna

(176) 6-3 ED. ŠMARD
v Ljubljani, Dunajska cesta šte. 6
blizu znane gostilne „pri Figabirtu“.

Orehe, suhe gobe, predivo, krompir, zelen in rdeč fižol kupi

Anton Kolenc

(230) trgovec v Celju. 6-5

Naprodaj ima tudi domača vina in jabolčnik po nizki ceni.

(249) Poštena, 3-2

zanesljiva oseba

bivši državni uradnik,

išče stalne primerne službe. Dopisi na upravnštvo tega lista pod: „Zanesljiv“.

(254)

Naprodaj

Na Doleh pri Sv. Križu štiri ure od Litije ali od Zidanega mosta, pri okrajni cesti, deset minut od farne cerkve Dole oddaljeno, je posestvo naprodaj. Obstoja iz 100 oralov hoste z mešani in smrekami zasajene, 35 let stare, 70 oralov hoste, hrastove, borove in bukove, 40 oralov košenice, 19 oralov njiv, 3 hiše in zraven spadajočih gospodarskih poslopij. Posestvo je popolnoma arondirano. — Natančno se izve pri Mariji Koprivnikar v Litiji h. št. 32.

Postranski zaslužek

trajen in rastoč, ponuja se spoštovanim, deloljubnim in stalno naseljenim osebam s povzetjem zastopa domače zavarovalne družbe prve vrste. — Ponudbe pod „1.798“ Gradec, poste restante.

Kot prava
dobrota
in potreba za vsako družino se
izkazuje vsak dan bolj uporaba

Kathreiner-Kneippove sladne kave.

Nobena skrbna gospodinja naj se ne pomišlja dalje uvesti to tečno in zdravo pijačo.

Ni čistejše primese in boljšega nadomestila za zrnat kavo, kjer je ta zdravniško prepovedana.

Kathreiner-Kneippova sladna kava se dobiva pristna samo v izvirnih zavojčkih z varstveno znamko »župnik Kneipp«. Odprto odtehtana ali drugače zavita kava ni nikoli

Kathreinerjeva.

Zacherlin

pomaga izbornu kot nedosežen uničevalec mrčesa.
Kupi samo v steklenicah.

Celje: Traun in Otter
Franz Polnik
Albin Waland
Viktor Weger
Milan Hoderer
Jos. Poljanec
Josip Matič
Franz Zanger
Velenje: Karl Tischler
Smarje: Josip Wagner
James Liechtenig

Celje: Ivan Harnikar
M. Harnikar
Josef Stine
Anton Topolnik
W. Winkler
Anton Feyer
Dobruja: Jos. Nikar
Braslovce: Ant. Plaskan
Gomilak: Jos. Fauer
Gomilak: I. Javorka
Franz Cukala
Vojnik: Fr. Zotti

Žirastnik: Alojzija Harnikar
Kamenski društvo
Josip Wink
Ljubno: Fr. X. Petek
James Filipič
Sevnica: A. Fabiani
S. F. Schalk
Ludovik made
Zwenkel & Comp.
Triglav: Franc Zupancič
Korčula: Fr. Kupnik
Kmetijsko društvo

Laško: Andrej Eishacher
Karl Hermann
Planina: Lad. Schuchterke
F. Wambrecht
Gornji grad: Jakob Bili
Poljane: Ferd. Bican
A. P. Kramar
Anton Schwin
Karel Sova
Vodice: Leopold Vojak

Pristava: Marija Seppana
Ant. Seppana
Brezice: Fran. Mathis
Franz Varlec
Zalec: Adal. Glubčnik
Albert Geiss
Jakob & Marija Janič
Franz Kartin
St. Jurij: J. F. Schuchterke
St. Jurij ob Tab.: Fr. Plaskan
St. Lorenzen: Eija Tura

St. Pavi: Norbert Zanker
Kmetijsko društvo
Trbovlje: J. M. Kramar
Franz Pollak
James Müller
Jos. Sporn
Franz Dufman
James Glubčnik
Ivan Novak
Vitanje: Anton Jakša

Orehe, sulle gobe, predivo.

Naprodaj

Južno-štajerska hranilnica

v Celju, „Narodni dom“

za katero jamčijo okraji Sevnica, Gornjigrad, Šo-
štanj, Vransko in Šmarje pri Jelšah za popolno
varnost vlog in za njihovo po pravilih določeno
obrestovanje do neomejene visokosti, obrestuje
hranilne vloge po 4% in pripisuje obresti polu-
letno h kapitalu, ter plačuje rentni davek hra-
nilnica sama in ga ne odteguje vlagateljem, tako
da dobé isti popolnoma nad 4% obresti letno.

Izposojuje

na zemljiško varnost

—== po 5%. ==—

Hranilnica posluje s strankami vsak torek in
petek dopoldne.

Priporoča se ta zavod staršem, varuhom in kura-
torjem, da tam vlagajo denarje svojih varovancev
in oskrbovancev in taisto zahtevajo pri varstvenih
sodiščih.

(219)

12-1